

БЕЛАРУСЬ ЖЫВЕ І БУДЗЕ ЖЫЦЬ

У дзень вызвалення Беларусі ад гітлераўскіх акупантаў Беларускае таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом шле ўсім сумленным нашым землякам сардэчнае, шчырае прывітанне.

20 год назад Савецкая Армія прынесла беларускаму народу вызваленне. Яна выратавала яго не толькі ад самай жахлівай няволі, але і ад поўнага фізічнага знішчэння. За гады цяжкай няволі беларускі народ яшчэ больш адчуў, што толькі Савецкая ўлада, толькі саюз і дружба з народамі Савецкіх рэспублік, з вялікім рускім народам можа забяспечыць вольнае і незалежнае існаванне Беларускай Сацыялістычнай Рэспублікі. Таму беларускі народ усім, чым мог, дапамагаў сваёй роднай Савецкай Арміі. У радах яе было больш мільёна воінаў-беларусаў. 440 тысяч партызан і падпольшчыкаў змагаліся ў тыле ворага. Гэтая армія загартаваных байцоў—партызан, упівалася ў рады наступаючых войскаў па меры перамаганоснага руху на Захад і дайшла да Берліна.

Беларускі народ пры дапамозе рускага, украінскага і іншых народаў братніх рэспублік адбудаваў свой край. Свята вызвалення ён сустракае ў радасці і росквіце ўсіх галін сваёй гаспадаркі і культуры. Удзячны за ўсё гэта Камуністычнай партыі, ён смела глядзіць у будучае. Мы спачуваем нашым сумленным суродзічам, якія ў гэтыя радасныя дні знаходзяцца далёка ад нас. Наш народ цэнніць уклад у змаганне з лютым ворагам усіх тых, каго гітлераўцы ў час акупацыі вывезлі на катаржныя работы, але хто не скарнуўся і там рабіў усё магчымае на карысць перамогі. Наш народ цэнніць уклад у перамогу воінаў Савецкай Арміі, якія, зрабіўшы ўсё тое, што яны маглі, трапілі ў палон і засталіся пасля вайны за мяжой. Наш народ не забудзе сваіх землякоў за мяжой, якія чым маглі імікнуліся дапамагчы сваёй Радзі-

ме ў гады ліхалецця. Урэшце наш народ дараваў тым, хто ў цяжкую хвіліну стаў на няправільным шляху і цяпер зразумеў гэта.

У дні свята вярта ўспоміць і тых, хто лізаў крывавае боты акупантаў. У чэрвеньскія спякотныя дні 1944 года яны беглі за гітлераўцамі, баючыся застацца з народам. Цяпер яны апынуліся за мяжой, схаваліся за плечы тых, каму для ўсялякіх цёмных мэт яшчэ патрэбны зраднікі. Вайна паказала, да чаго могуць дакаціцца людзі, аслепленыя нацыяналістычным дурманам. Суровыя дні вайны даказалі, што перамагла ідэя брацтва народаў, а не выдумкі аб нацыянальным адабленні.

Зараз зраднікі за мяжой праліваюць кракадзілавыя слёзы над Беларуссю, з якой яны ўцяклі. Ім, бачыце, лепш адпавядала «воля», прынесена гітлераўскімі акупантамі, якім яны служылі. Ім больш па сэрцы «вольны свет», дзе яны могуць свабодна узводзіць паклёп на Бацькаўшчыну. Але нашы сапраўдныя сябры, якія прыязджаюць на Радзіму, ад усяго сэрца радуюцца поспехам беларускага народа ў будаўніцтве камунізму, а брахня паклёпнікаў за мяжой выклікае ў іх абурэнне.

20 год беларускі народ радуецца вольнаму жыццю. Ён хоча і надалей жыць, будаваць камунізм. Ён не хоча паўтарыць страшэнных дзён мінулай вайны. Таму ён ад усяго сэрца адабрае мудрую палітыку міру і мірнага суіснавання Камуністычнай партыі і Савецкага ўрада і робіць усё, каб мір быў доўгім і трывалым ва ўсім свеце. Мы спадзяёмся, што, як і ў мінулым, у гады цяжкай барацьбы з гітлераўскімі захопнікамі, так і цяпер, у барацьбе за мір і прагрэс, нашы сябры будуць з намі. І разам з намі яны радуюцца таму, што родная Беларусь жыве і будзе жыць і квітнець у вялікай сям'і братніх народаў.

АПЕРАЦЫЯ «БАГРАЦІЁН»

РАЗГРОМ ГІТЛЕРАЎСКІХ ВОЙСК НА БЕЛАРУСКАЙ ЗЯМЛІ

Дваццаць гадоў мінула з той памятнай даты, але падзеі чэрвеня—ліпеня 1944 года такія свежыя ў памяці, што, здаецца, усё гэта было зусім нядаўна. Вярта на міг заплюшчыць вочы, і перад табой з надзвычайнай выразнасцю ўзнікаюць агнявыя валы артылерыйскага наступлення, танкавыя армады, што імчацца праз дым і поплашкі, вялікая працаўніца вайны—савецкая пяхота, якая жывой нястрымнай лавінай урываецца ў акопы і траншэі ворага.

Бітва за Беларусь была сапраўды грандыёзная. З абодвух бакоў у ёй прымалі ўдзел чатыры мільёны чалавек, 62 тысячы гармат і мінамётаў

КАНСТАНЦІН РАКАСОВСКІ, Маршал Савецкага Саюза

усіх калібраў, 7,5 тысячы танкаў і самаходных (штурмавых) гармат, 9100 баявых самалётаў. Выключны дынамізм і жорсткасць барацьбы, безліч рэзкіх і хуткіх змен аператыўнай абстаноўкі—асноўныя ачметныя рысы бітвы за Беларусь.

ВЫНІК БІТВЫ БЫў ПРАДВЫРАШАНЫ

На працягу трох папярэдніх гадоў тытанічная барацьба савецкага народа і яго арміі па сутнасці прадвырашала немечучае ваеннае паражэнне фа-

шыскай Германіі. Тры чвэрці акупіраванай гітлераўцамі савецкай тэрыторыі было ўжо вызвалена Чырвоная Армія налішала ўшчыльную дз заходніх граніц. Яна знаходзілася ля парога Прыбалтыкі. Савецкімі войскамі былі вызвалены ўсходнія раёны Беларусі і большая частка Заходняй Украіны. З выходам савецкіх элучэнняў на тэрыторыю Румыніі стварылася надзвычай неспрыяльная для Германіі абстаноўка ў краінах Паўднёва-Усходняй Еўропы.

Карацей кажучы, к лету 1944 года стала відавочна, што

каваліцкая перамога над фашыскай Германіяй з'яўляецца толькі пытаннем часу. Гэта зразумеў і ЗША і Англія. Яны, варшыне, вырашылі адкрыць другі фронт і 6 чэрвеня 1944 года высадзілі свае войскі ў Паўночнай Францыі.

Аднак, як вядома, гэты крок нашых саюзнікаў не выклікаў істотных змен у размеркаванні гітлераўскіх войскаў паміж Усходнім і Заходнім франтамі. Маючы ў той момант 374 дывізіі і 23 асобныя брыгады, гітлераўскае камандаванне трымала на Усходнім фронце 228 дывізіяў і ўсё 23 брыгады. Савецка-германскі фронт да поўнай безагварачнай капітуляцыі гітлераўскай Германіі заставаўся галоўным фронтам другой сусветнай вайны.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

№ 47 (832)
Чэрвень
1964 г.
Цана 2 кап.

ЁСЦЬ ПАЎГАДАВЫЯ ПЛАНЫ!

Прамысловасць рэспублікі датэрмінова, 26 чэрвеня, выканала план першага паўгоддзя па выпуску валавой прадукцыі і большасці відаў вырабаў у натуральным выражэнні.

Выканан паўгадавы план вырабу штучнага валакна, сталі, пракату, кавальска-прэсавых машын, электраэнергіі, зборнага жалезабетону, шыферу, клеенай фанеры, паперы, мяккага дахавага крышы, гіпсу, аконнага шкла, ільновалакна, тканін усіх відаў, бялізнавага і верхняга трыкатажу, скуранага абутку, тэлевізараў, веласіпедаў, мэблі, цукру-пяску, кансерваў, маргарынавай прадукцыі, кандытарскіх і каўбасных вырабаў, алею, мяса, здабычы торфу, вырабу тарфяных брыкетаў і паўбрыкетаў.

У параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года аб'ём валавой прадукцыі ўсёй прамысловасці ўзрос больш чым на 10 працэнтаў.

УРАЧЫСТАСЦІ Ў «САКОЛЬНІКАХ»

У маскоўскім парку культуры і адпачынку «Сакольнікі» адбылося вялікае свята, прысвечанае 20-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Масквічам гэта знамянальная дата дарагая і тым, што сярод іх ёсць многа ўдзельнікаў вызвалення Беларусі.

У госці да масквічоў прыйшлі былы начальнік Беларускага штаба партызанскага руху П. З. Калінін, былы камандзір брыгады «Дзядзі Коля» П. Г. Лапацін, былы партызан-падрыхульнік Г. А. Такуеў, былы сакратар падпольнага райкома камсамола, камісар атрада імя Пархоменкі А. І. Маслоўская, былы камісар спецатрада партызан, член Мінскага падпольнага гаркома партыі С. А. Ваупшасаў, былы камісар брыгады «Смерць фашыстам» І. П. Дзядзюля і іншыя.

Вечар адкрыў сакратар Куйбышаўскага райкома партыі тав. Валодзіп. Гасцей вітала грамадскасць сталіцы, уручыўшы кіраўніку дэлегацыі тав. Калініну хлеб-соль. Піянеры паднеслі кветкі.

Затым з успамінамі аб слаўных баявых справах наступілі Герой Савецкага Саюза А. Маслоўская, С. Ваупшасаў, П. Лапацін і іншыя. Пасля ўрачыстасцей артысты Беларускай дзяржаўнай філармоніі далі канцэрт. У заключэнне адбыўся кіна-вечар, дзе паказаліся карціны аб баявых подзвігах беларускіх партызан.

Д. БУРНАШОВА.

ЭНЕРГАГІГАНТ БУДЗЕ

З надыходам лета ажы да гэтага ціхі куток Беларускай зямлі. Над глыбокім і паўнаводным возерам, апаясаным высокім чаротам і разгалістымі вербамі, паплылі мелодыі бульдозераў, экскаватараў, самавалаў. Удзень і ўначы тут снуюць грузавікі з цэглай, цэмантам, гравіем і іншымі будаўнічымі матэрыяламі. У працоўным рытме адчуваецца біццё сэрца новай магутнай будоўлі.

Будаваць Лукомльскую ДРЭС прыехалі пасланцы са шмат якіх абласцей нашай рэспублікі, з Украіны і Расійскай Федэрацыі. У адных за плячымі вялікі вопыт работы, другія толькі пачына-

юць свой працоўны шлях. У далейшым мы плануем пачаць арганізаваную падрыхтоўку спецыялістаў на месцы. З гэтай мэтай створым навучальны камбінат. Спачатку будзем рыхтаваць масавыя прафесіі: цесляроў, бетоншчыкаў, плітчыкаў-абліцоўшчыкаў, а праз два гады — эксплуатацыйнікаў. Тут жа юнакі і дзяўчаты будуць павышаць свой агульнаадукацыйны ўзровень.

К канцу года намечана пачаць будаваць і ўвесці ў эксплуатацыю тры 80-кватэрныя жылля дамы. Усяго ў горадзе энергетыкаў будзе пабудаваць 70 тысяч квадратных метраў жылля, дзве сярэднія

школы, шырокаакраўны кінатэатр, тры дзіцячыя сады, бальніца, лазня, камбінат бытавога абслугоўвання, магазіны і сталовыя.

Некалькі слоў хочацца сказаць аб будучым энергагіганце. Гэта будзе буйнейшая, аснашчаная сучаснай аўтаматыкай, станцыя. Дастаткова сказаць, што адзін турбаагрегат дасць у некалькі разоў больш энергіі, чым уся БелДРЭС, якая ў свой час лічылася самай магутнай станцыяй Беларусі.

Праз тры гады на карце з'явіцца новы добраўпарадкаваны горад. Імя якому яшчэ не дадзена.

В. ВАСІЛЬЕУ,
начальнік будаўнічага ўпраўлення Лукомльскай ДРЭС.

СКАНДИНАЎСКИ ВІЗИТ МІРУ І ДРУЖБЫ ПРАЦЯГВАЕЦЦА „VÄLKOMMEN!“ — «САРДЭЧНА ЗАПРАШАЕМ!»

так вітала савецкага прэм'ера
гасцінная зямля Швецыі

Пакінуўшы гасцінныя берагі Даніі, беласнежны лайнер «Башкірыя», на борце якога знаходзіўся кіраўнік Савецкага ўрада М. С. Хрушчоў, прыйшоў да шведскіх берагоў.

Для сустрэчы Старшыні Савета Міністраў СССР М. С. Хрушчоў і суправяджаючых яго асоб прыйшлі прэм'ер-міністр Швецыі Т. Эрландэр з жонкай, члены ўрада, прадстаўнікі гарадскіх улад, грамадскіх краіны, супрацоўнікі савецкіх устаноў у Стэкгольме, карэспандэнты шведскага і замежнага друку.

У гонар кіраўніка Савецкага ўрада быў наладжан вялікі прыём у гарадской ратушы. Служэ гэтага прыгожага і велічнага, нібы выступаючага з вод возера Меларэн будынка стаў сімвалам шведскай сталіцы. У гэты дзень ля ўваходу ў яго на флагштоках развяваліся побач са шведскімі дзяржаўнымі сцягамі СССР.

У дружэлюбнай абстаноўцы прайшлі перагаворы паміж М. С. Хрушчовым і Т. Эрландэрам. У час перагавораў, М. С. Хрушчоў едка

вораў адбыўся абмен уражаннямі па пытаннях, якія датычацца адносін паміж СССР і Швецыяй, а таксама па актуальных пытаннях міжнароднага становішча, што ўяўляюць узаемны інтарэс.

М. С. Хрушчоў і суправяджаючых яго асобы разам з Т. Эрландэрам і міністрам юстыцыі Х. Клінгам наведалі Гётэборг — буйнейшы порт краіны, марскія вароты Швецыі. Год назад Савецкі Саюз размясціў у Швецыі буйнейшы суднабудаўнічы заказ на суму 300 мільёнаў крон. Большасць суднаў будзеца іменна на гётэборгскіх верфях.

— Вашы заказы паступілі ў той час, калі ў нас была невялікая занятасць. Цяпер усе 5 тысяч рабочых забяспечаны працай. Мы сардэчна вітаем прыезд да нас М. С. Хрушчоў, — так гавораць рабочыя Гётэборга.

Тут Мікіта Сяргеевіч выступіў з вялікай прамовай перад суднабудаўнікамі. У ёй, Т. Эрландэрам, у час перагавораў, М. С. Хрушчоў едка

У Гётэборгу адбылася ўрачыстая цырымонія спуску на ваду пабудаванага па заказе Савецкага Саюза новага рэфрыжэратарнага судна «Карл Ліней».

М. С. Хрушчоў і суправяджаючых яго асобы прысутнічалі на гэтай цырымоніі.

НА ЗДЫМКУ: момант агляду суднаверфі «Арэндаль», які належыць вядомаму шведскаму суднабудаўнічаму канцэрну «Гётэверкен»

высмешу — эпизод з нейкім Стэчко. Гэты «апошні прэм'ер-міністр свабоднай Украіны», як ён мянуецца некаторымі страціўшымі ўсялякае пачуццё гумару стэкгольмскімі газетамі, ужо не першы дзень хуліганіць і крыўляецца, як шут гарохавы. Стэчко, бачыце, пратэстуе супраць савецкага візіту. Ён нават у Данію выязджаў і загаціў у Капенгагене антысавецкую істэрыю, якая выклікала, аднак, толькі пагардлівыя ўсмешкі разважлівых датчан. У Стэкгольме, Стэчко адчувае сябе больш вольна. Знаходзяцца ахвотнікі рэкламаваць яго клаўнаду. Газета «Дагенс нохэтэр» не толькі ва ўсіх падрабязнасцях апісала (на англійскай мове, дарэчы), як Стэчко ўскладаў вянок з кветак да падножка помніка Карлу XII, але змясціла яшчэ і фотаздымак. Палюбуйцеся, маўляў, на Яраслава Стэчка, які ён грозны! На фатаграфіі паказана чалавеканадобная істота пры гальштуку-бабачцы, падобная на лакея з карчмы.

Вярнуўшыся з Гётэборга, савецкі прэм'ер цёпла і сардэчна прыняў кіраўнікоў Саюза таварыства «Шве-

СЕГОДНЯ В НОМЕРЕ

ИЗЛОЖЕНИЕ МАТЕРИАЛОВ, ПОМЕЩЕННЫХ В НОМЕРЕ, ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ УМЕЕТ ЧИТАТЬ ПО-БЕЛОРУССКИ

Сегодняшний номер нашей газеты посвящен 20-летию освобождения Белоруссии от немецко-фашистских захватчиков.

На первой странице помещено приветствие Белорусского общества по культурным связям с соотечественниками за рубежом, в котором рассказывается о мужественной борьбе белорусского народа за свое освобождение, о братской помощи всех народов Советского Союза нашей республике в ее героической борьбе. В этот день мы с презрением вспоминаем предателей-националистов, которые служили оккупантам во время войны и теперь клеветуют на нашу страну. Их происки тщетны.

«Аперация «Баграціён», так называется статья Маршала Советского Союза К. Рокоссовского, которая рассказывает о разгроме гитлеровских войск на территории Белоруссии.

Продолжение статьи К. Рокоссовского напечатано на третьей странице. Вторая и третья страницы посвящены визиту Никиты Сергеевича Хрущева в Швецию, тут же помещена речь советского премьер-министра, которую мы печатаем на русском языке.

Большой интересный материал о достижениях Белоруссии за двадцать мирных лет помещен на 4—5 страницах. Накануне праздника заместитель начальника Центрального статистического управления при Совете Министров БССР П. А. Босяков и кандидат экономических наук А. Манусевич подготовили статистические данные о достижениях белорусской промышленности. Он напечатан под заголовком «Беларусь індустрыяльная».

Как всегда, в номере есть письма наших соотечественников из-за рубежа. В них — благодарность за газеты, книги, пожелание успехов белорусскому народу. Бывший секретарь Полесского подпольного обкома КПБ И. Ветров написал статью «Савецкая Армія прынесла вызваленне». В ней, так же как и в статье Маршала Советского Союза К. Рокоссовского, рассказывается о героической и благородной миссии нашей армии-освободительницы.

«Спадары»... адкіды — так называется фельетон Леонида Прокши. В нем рассказывается о злодеяниях немцев на нашей земле, и о белорусских националистах, их верных помощниках. Националисты предавали свой народ во время гитлеровской оккупации Белоруссии, продолжают вести свою гнусную пропаганду и теперь.

Много после войны осталось вдов и сирот, много горя принесла война нашему народу. О том, как было тяжело осиротевшим женщинам в первые годы после войны и как с помощью Советской власти они встали на ноги и вывели в люди своих детей, рассказывается в очерке В. Бабкова «Сафронава антонаўка».

На седьмой странице помещена зарубежная хроника и «Балада пра маці» Ивана Кирейчика. Балада — это волнующий рассказ о героизме и мужестве белорусского народа, который не склонил своей гордой головы перед завоевателями.

На восьмой странице напечатана песня «Где же вы теперь, друзья-однополчане?», продолжение фельетона.

МЕДАЛІ САВЕЦКІМ КАСМАНАУТАМ

ПАРЫЖ, Савет Міжнароднай авіяцыйнай федэрацыі (ФАІ) прысудзіў вышэйшыя ўзнагароды за выдатныя дасягненні ў галіне касманаўтыкі і авіяцыі ў 1963 годзе. Савет ФАІ ўзнагародзіў першую ў свеце жанчыну-касманаўтку Валянціну

Нікалаеву-Церашкову залатым медалем «Космас».

Валерыю Быкоўскаму прысуджан міжнародны медаль «Імя Дэ Ла Во» за ўстанавленне абсалютных космических рэкордаў у космасе ў 1963 годзе.

цыя — СССР», наведваў буйнейшы цэнтр металургічнай прамысловасці Швецыі Акселесунд і сельскагаспадарчы маёнтак «Хягбюберга».

«Узаемныя візіты прэм'ер-міністра Швецыі ў Савецкі Саюз і Старшыні Савета Міністраў СССР у Швецыю і абмен думкамі, які меў месца ў час гэтых візітаў, спрыяльна ўздзейнічаюць на далейшае ўмацаванне дружэлюбных добрасуседскіх адносін і шырокага супрацоўніцтва паміж Савецкім Саюзам і Швецыяй», — так адзначае сумеснае савецка-шведскае камюніке.

Скандынаўскі візіт міру і дружбы працягваецца.

Из речи Н. С. ХРУЩЕВА в Гётэборге

Советский народ искренне стремится к дружбе со шведским народом, как и с народами всего мира, и мы рады убедиться, что это наше стремление находит отклик у шведского народа.

В самом деле, все говорит за то, чтобы отношения между

нашими народами были истинно дружественными. У нас нет никаких оснований для споров и раздоров, у нас нет и не может быть каких-либо территориальных претензий друг к другу.

Правда, будучи у вас в стране, я оказался несколько озадаченным одним обстоятельством, которое произошло в дни моего визита. Но я думаю, тучи рассеются и грома не будет. **[Веселое оживление в зале.]**

Было в истории наших народов досадное явление. Я не хотел бы напоминать о нем, но меня вынудили к этому, так что берите ответственность за то, что я напоминаю об этой неприятной странице в истории отношений между нашими странами.

Карл XII, по-моему, король шведский **[веселое оживление в зале]** вдруг задумал отвоевать украинских галушек (это национальное украинское икшанье). И он появился на территории нашей страны как союзник Мазепы — тогдашнего гетмана Украины — и начал войну против России. Чем это кончилось — вы знаете. Это кончилось несчастьем и для шведов для нас, потому что, отражая

АПЕРАЦЫЯ «БАГРАЦІЁН»

(Пачатак на 1-й стар.)

Савецкі народ і яго Камуністычная партыя зрабілі ўсё для таго, каб Савецкая Армія была гатова да самых рашучых наступальных дзеянняў у летне-асеннюю кампанію 1944 года.

ЧАРГОВЫ ПРАЛІК ГІТЛЕРАўСКІХ СТРАТЭГАў

Гітлераўскае камандаванне меркавала, што летам 1944 года Савецкая Армія накіруе свае намаганні на паўднёвы захад, каб вызваліць Румынію, а затым развіваць удар у бок Балгарыі і Югаславіі. Таму вораг разгарнуў на поўдзень ад Прыпяці, сваю найбольш магутную групоўку: 123 дывізіі, у тым ліку 24 танкавыя і матарызаваныя, гэтак значыць да 80 працэнтаў танкавых і матарызаваных дывізіяў, якія дзейнічалі на савецка-германскім фронце.

Гітлераўскім стратэгам уяўлялася магчымым буйное наступленне савецкіх войск і ў Прыбалтыцы. А ў Беларусі, паводле іх разлікаў, не магло быць наступальнай аперацыі з рашучымі мэтамі. У той жа час нямецкае камандаванне, улічваючы стратэгічную важнасць заходняга напрамку, стварыла ў Беларусі магутную глыбока-эшаланіраваную абарону. Група армій «Цэнтр» пад камандаваннем генерал-фельдмаршала Э. Буша мела 50 дывізіяў і 3 брыгады. Гэту групу, якая зай-

мала беларускі выступ, падтрымліваў шосты паветраны флот, у якім налічвалася 1340 самалётаў.

Найбольш трывала ўмацаваліся нямецкія войскі ў раёнах Віцебска і Бабруйска — на флангах сваёй абароны ў Беларусі. Магутную абарону меў праціўнік таксама на аршанскім участку фронту, дзе праходзіла аўтамагістраль Масква—Мінск. Нямецкія абарончыя рубяжы ў аператыўнай глыбіні праходзілі па берагах рэк Дняпро, Бярэзіна, Шчара. Яшчэ ў савакіх гарнізоны Віцебска, Оршы, Магілёва, Бабруйска, Барысава, Мінска атрымалі загад Гітлера — утрымліваць гэтыя гарады любой цаной.

ВЫЗВАЛЕННЕ МІНСКА

23 і 24 чэрвеня войскі чатырох франтоў панеслі сакрушальныя ўдары па шасці участках нямецкага фронту. Фашысты не змаглі вытрымаць удараў такой сілы. Варожая абарона за два дні была прарвана. Агульная шырыня прарыву на ўсіх участках дасягнула трохсот кіламетраў, а к канцу дня 28 чэрвеня — больш як пяцьсот кіламетраў. Войскі да гэтага часу паглыбіліся ў размяшчэнне праціўніка на 90—150 кіламетраў.

28 чэрвеня Стаўка Вярхоўнага Галоўнакамандавання паставіла войскам, якія прымалі ўдзел у вызваленні Беларусі,

задачу: узмацніць тэмп наступлення, заняць Мінск не пазней як 7—8 ліпеня, акружыўшы на ўсход ад яго асноўныя сілы групы армій «Цэнтр». 3-му Беларускаму фронту належала ва ўзаемадзеянні з войскамі 2-га Беларускага фронту заняць Мінск, а правым крылом — Маладзечна. Войскі 1-га Беларускага фронту павінны былі часткай сіл наступіць на Мінск, а галоўнымі сіламі — на Слуцк — Баранавічы, каб адрэзаць праціўніку шлях адыходу на захад. Войскі 2-га Беларускага фронту мелі задачу — фронтальна праследаваць 4-ю армію праціўніка з мэтай не даць ёй плавмерна адысці да Мінска. Войскі 1-га Прыбалтыйскага фронту, наступваючы ў міжрэччы Заходняй Дзвіны і Бярэзіны, павінны былі разграміць полацкую групоўку, забяспечваючы з поўначы манеўр на акружэнне.

У той жа дзень войскі правага крыла 3-га Беларускага фронту падыйшлі да Бярэзіны і з ходу фарсіравалі яе. Савецкія войскі ўварваліся ў Барысаў і на святанні вызвалілі яго. Пасля гэтага нашы войскі пачалі прасоўвацца ўздоўж аўтамагістралі да Мінска. Камандуючы 5-й гвардзейскай танкавай арміяй маршал бранятанкавых войск Ротмістраў атрымаў загад авалодаць Мінскам к канцу дня 2 ліпеня. Развіваючы наступленне, 5-я гвардзейская танкавая армія 2 ліпеня выйшла ў раён Астра-

шыцкага Гарадка, а яе перадавыя атрады завязалі баі за паўночна-ўсходнюю ўскраіну Мінска. К канцу наступнага дня, абышоўшы горад галоўнымі сіламі з поўначы, армія выйшла ў раён на паўночны захад ад Мінска, перарэзала шляхі адыходу праціўніка на Маладзечна. У гэты дзень 2-гі гвардзейскі танкавы корпус 1-га Беларускага фронту пад камандаваннем генерал-маёра Бурдзейнага ўварваўся ў Мінск з усходу. Адначасова да горада падыйшлі перадавыя атрады 11-й гвардзейскай і 31-й армій.

К канцу дня 3 ліпеня Мінск быў поўнасьцю вызвалены. Можна сабе ўявіць радасць і трыумф жыхароў беларускай сталіцы, якія больш як тры гады цяпелі зверскі тэрор, здзекі нямецка-фашысцкіх акупантаў. Разам з воінамі-вызваліцелямі жыхары горада радаваліся таму, што ў калыцы акружэння, на ўсход ад Мінска, на глыбіні двухсот кіламетраў ад нярэдняга краю, апынулася больш чым дваццаць гітлераўскіх дывізіяў, знішчэнне якіх было немінучае.

З вызваленнем Мінска бітва за Беларусь не заканчвалася. Наадварот, яна расшыралася. Перад савецкімі войскамі ставіліся новыя задачы. Знішчаючы акружаныя групоўкі праціўніка, мы працягвалі энергічна развіваць наступленне, граміць падыходзячыя варожыя рэзервы, імкнучыся выйсці на рубяж

Даугапілс, Вільнюс, Ліда, Слонім, Пінск і далей, да заходніх граніц. У выніку разгрому праціўніка ў раёнах Віцебска, Бабруйска і Мінска ў цэнтры германскага фронту ўтварыўся гіганцкі чатырохсоткіламетровы пралом, закрывіць які за кароткі тэрмін гітлераўскае камандаванне не мела ніякай магчымасці. Страты ворага ў жывой сіле і тэхніцы былі непараўняльныя. Бліскуча выканаўшы план беларускай аперацыі «Баграціён», Савецкая Армія разграміла 63 нямецкія дывізіі, дзесяць з іх былі поўнасьцю знішчаны.

Масквічы добра памятаюць 14 ліпеня 1944 года, калі па вуліцах сталіцы пад канвоем савецкіх воінаў прайшлі 57 600 палонных, захопленых у Беларусі. Наперадзе бяскошчэ доўгай калоны, панурыўшы галоўныя і шыяныя генералы і афіцэры. Гэта былі тыя самыя гітлераўскія выкармкі, якія пераможна прамаршыравалі цэраю многія сталіцы Еўропы — Варшаву і Парыж, Прагу і Бялград, Афіны і Амстэрдам, Брусель і Капенгаген. Цяпер яны ішлі па маскоўскіх вуліцах, але не пераможцамі, а пераможанымі. Большасць іх была з мінскага «катла», у якім знайшлі свой бясплаўны канец тысячы нямецка-фашысцкіх акупантаў.

(АДН).

Мінскі трактарны завод. На пагрузачнай пляцоўцы.

Фота К. ЯКУБОВІЧА.

З кожным годам павялічваецца выпуск вялікагрузных машын на Беларускай аўтамабільнай заводзе.

На здымку: на галоўным канвееры зборкі 25-тонных аўтасамазвалаў.

Фота Г. УСЛАВА.

нашэсце, многія нашы солдаты сложили свои головы.

Вам, вероятно, точно известно, но, по-моему, Карл XII вместе с Мазепой бежал из-под Полтавы в Швецию через Турцию. [Оживление в зале]. Однако все это было давно и вспоминать это не доставляет никакого удовольствия. [Веселое оживление в зале, аплодисменты].

Тэге Эрландер: Да, это было давно — и не при нынешнем правительстве. [Веселое оживление в зале].

Н. С. Хрущев: Это верно. А вот теперь я скажу, что произошло при нынешнем правительстве. [Веселое оживление в зале].

В свое время я много раз спрашивал вашего посла г-на Сульмана, который в течение длительного периода представлял Швецию в Москве.

— Господин Сульман, — говорил я ему, — вы, шведы, в действительности отказались ходить под Полтаву?

Он меня заверил, что отказались. И я ему поверил. [Оживление в зале]. Но когда я приехал сам в Швецию, я столкнулся с таким фактом, который заставил меня подумать, а не допустил ли я тогда оплошность, поверив на слово ваше-

му послу. [Оживление в зале].

Вчера и сегодня в вашей шведской печати было сообщено, что какой-то Стечко возложил венок у памятника Карлу XII в знак благодарности от украинского народа. [Веселое оживление в зале]. Теперь я сижу и думаю: что это значит? Может быть, меня заманили в гости, а тут уже Стечко находится и, может быть, ведет спор против нашей страны. [Веселое оживление в зале]. Войдите в мое положение, ведь я могу оказаться у вас пленником, когда вы начнете войну против Советского Союза. [Взрыв смеха].

Сейчас завоевывать Украину — это уже путь, как говорится, не через Полтаву. Тут много путей, но все пути опасные для того, кто захочет завладеть нашей землей. Вы знаете, что против России воевал Карл XII, Наполеон ходил на Москву, Гитлер пытался, — чем это кончилось, известно, давайте лучше не вспоминать. [Веселое оживление, аплодисменты].

Вот я и ставлю вопрос, как говорится, прямо ребром: вы хотите воевать против Советского Союза или не хотите, господин Премьер-Министр? [Взрыв смеха, аплодисменты].

Тэге Эрландер: Даже мне, как бюрократу, не надо тратить времени, чтобы обдумывать этот вопрос. Конечно, нет! [Веселое оживление в зале, аплодисменты].

Н. С. Хрущев: Ну, а какое значение имеет этот венок? Как я могу объяснить сообщение об этом в шведской печати, когда приеду в Москву? [Веселое оживление в зале]. Я после возвращения из Швеции думаю пойти в отпуск. А вот теперь не знаю, могу я ехать в отпуск или не могу.

Тэге Эрландер: Карл XII был жителем Стокгольма, а не Гётеборга.

Н. С. Хрущев. Но будете поддерживать Стечко в войне против Советского Союза или нет, скажите откровенно? [Смех в зале].

Я тоже смеялся, когда мне прочитали сообщение об этом факте. Вот как бывает иной раз. Говорят, что мертвецы с кладбища не выходят. А вот подтверждение обратного. Другой раз они появляются и проявляют себя в таком шутовском положении, какое создают своей акцией. Мертвецам место на кладбище, а живым — жить и трудиться. Поэтому я о жизни хочу говорить, хочу говорить о наших делах.

Наши дела идут успешно. Мы живем в мире и дружбе, развертывается торговля между Советским Союзом и Швецией. Недавно мы снова заказали в Швеции крупную партию судов. Ведь это выгодно и нам и вам. Мы получаем хорошие суда, а вы на эти средства сможете больше покупать у нас необходимых для вас товаров.

Сегодня на ваших верфях был спущен на воду корабль «Карл Линней». Скоро двинется в путь к нашим берегам построенный у вас док. Когда я был на верфи, то поговорил там с нашими инженерами, рабочими. Я спросил их:

— Как тут у вас, не слышали ли вы, что здесь вроде война затевается против нас? Стечко появился. [Веселое оживление].

Они смотрят на меня и смеются, так как не знают, что это за Стечко, что это за зверь. [Веселое оживление].

— Одно можем сказать, — ответили они мне, — здесь хорошо, но мы хотим скорее отсюда двинуться домой. По нашим стандартам здесь очень холодно, шведы, — говорят наши товарищи, — это в нашем понимании люди, живущие без лета.

Почему они так мне сказали? Потому что они приехали за доком из Новороссийска. У них там теперь температура под 40 градусов. [Веселое оживление]. Температура воды в море там, наверно, градусов 25—26. А тут они как глянут на воду, так от холода ежатся.

Вот вернутся эти люди домой, и, несмотря на такой выпад, который был совершен против нас Стечко вместе со шведами, они будут отговаривать своих земляков от войны, чтобы войну как-то потушить, чтобы этой войны между нами и Швецией не было. Потому что климат ваш нам не подходит, холодный климат. [Веселое оживление, аплодисменты].

Еще раз хочу обратиться к Вам, уважаемый господин председатель Совета городских уполномоченных, — приезжайте к нам в страну, берите с собой супругу и ваших дочерей. Вот тогда мы проведем с Вами диспут. Конечно, я поеду отдыхать на берег Черного моря с внуками только в том случае, если буду уверен, что Вы не начнете войну против нас. Вот тогда я смогу Вас принять, и мы вместе с Вами покупаемся в Черном море, будем наслаждаться прелестями жаркого солнца и южного моря.

СТРЪІЯЛЪНАЯ

творчая праца сыноў і дачок берада. Публікуем цікавыя статыстычныя аб'явіцы пасляваеннага бурнага развіцця нашай рэспублікі, якія на меснікам начальніка Цэнтральнага ўпраўлення прыстраў БССР П. А. Басяковым і эканамічных навук А. М. Мапрыводзімых лічбаў, фактаў і глядна бачны магучыя наступы народа, яго велізарны ўклад у ажыццяўленне найважнейшых задач — пабудову тэхнічнай базы камунізма.

дзвычайна выгадным збудаванне хімічнага камбіната па вытворчасці для сельскай гаспадаркі ядахімікатаў, мыючых сродкаў і іншых прадуктаў.

ПОСТУП СЯМІГОДКІ

Рэарганізацыя кіравання прамысловасцю і будаўніцтвам садзейнічала паспяховаму выкананню заданняў сямігадовага плана. Ужо ў 1963 годзе прамысловасць, падпарадкаваная Савету Міністраў Беларускай ССР, па выпуску валавай прадукцыі дасягнула і пераўзыйшла ўзровень, намечаны кантрольнымі лічбамі сямігодкі на 1964 год.

Заданні сямігадовага плана перавыконваюцца па большасці важнейшых відаў прамысловай прадукцыі. За прайшоўшыя пяць год сямігодкі выпушчана трактараў — 32,2 тысячы штук, камбайнаў сіласаўборачных — 51,4 тысячы штук, цэменту — 76,7 тысяч тон, тканін усіх відаў — 66 мільёнаў метраў, абутку скуранага — 12,7 мільёна пар, тэлевізараў — 462 тысячы штук, матацыклаў — 72,2 тысячы штук.

Значна перавыкананы ўстаноўлены на гэтыя гады заданні сямігодкі па вытворчасці аўтамабіляў, металарэжучых станкоў, сінтэтычных смол і пластыка, сталі, пракату, электраэнергіі, аўтаматычных і паўаўтаматычных ліній для машынабудавання і металаапрацоўкі, сельскагаспадарчых машын, запасных частак да трактараў, аўтамабіляў і сельгасмашын, зборнага жалезабетону, трыкатажных вырабаў, радыёпрыёмнікаў, мэблі і многіх іншых вырабаў.

Аб вялікіх тэмпах росту прамысловай прадукцыі яскрава сведчаць такія даныя: за пяць год сямігодкі прамысловасць Беларусі дала прадукцыі больш, чым яе было выраблена за чатырнаццаць пасляваенных год, якія папярэднічалі сямігодцы. Валавая прадукцыя ўсёй прамысловасці (уклучаючы

дробныя дапаможныя прадпрыемствы) за 1959—1963 гады павялічылася ў 1,7 раза, а прадукцыя найбольш прагрэсіўных галін узрасла яшчэ больш: хімічнай прамысловасці — у 2,1 раза, машынабудавання — у 2,5, вытворчасць электра- і цеплаэнергіі, будаўнічых матэрыялаў — у 2,2 раза. У 1958 годзе ў рэспубліцы было выпушчана трактараў каля 26 тысяч, а ў мінулым годзе — звыш 57 тысяч. Выпрацоўка электраэнергіі за пяцігоддзе павялічылася ў 2,2—2,4 раза ўзрасла вытворчасць электрарухавікоў, цэменту, мяккага крышні. У 3,2 раза больш выраблена зборных жалезабетонных і бетонных канструкцый і дэталей. Выпуск шарсцяных тканін павялічыўся з 4,4 да 19 мільёнаў метраў.

Развіццё прамысловасці рэспублікі, зразумела, выклікала значны рост колькасці рабочых, інжынерна-тэхнічных работні-

часнай тэхнікай, у вялікіх маштабах праводзілася рэканструкцыя старых прадпрыемстваў. Няспынна павышалася кваліфікацыя і культурна-тэхнічны ўзровень кадраў. Усё гэта забяспечыла няспынны рост прадукцыйнасці працы.

У 1963 годзе ў параўнанні з даваенным 1940 годам у прамысловасці БССР прадукцыйнасць працы ўзрасла ў 3,2 раза. А за апошнія дзесяць год яна павялічылася больш чым у 1,9 раза.

Найбольшы рост прадукцыйнасці працы ў 1963 годзе ў параўнанні з 1953 годам дасягнуў у галінах: машынабудаванне і металаапрацоўка — у 2,8 раза, паліўная прамысловасць — у 3,5, вытворчасць электраэнергіі і цеплаэнергіі — у 2,9, хімічная прамысловасць — у 2,2, прамысловасць будаўнічых матэрыялаў — у 2,6 раза.

УСЁ ДЛЯ ЧАЛАВЕКА

Паўсядзённыя клопаты Камуністычнай партыі і нашай дзяржавы аб дабрабыце народа знаходзяць яркае адлюстраванне ў далейшым развіцці тых галін прамысловасці, якія выпускаюць прадметы народнага ўжытку.

У пасляваенныя гады пабудаваны буйныя прадпрыемствы ва ўсіх галінах лёгкай і харчовай прамысловасці, рэканструяваны і аснашчаны на вышэйшым высокапрадукцыйным абсталяваннем старыя заводы.

Далёка па краіне ідзе слава аб прадукцыі такіх буйнейшых прадпрыемстваў, як Аршанскі льнокамбінат, Віцебскі дывановы, панчошна-трыкатажныя фабрыкі «КІМ» і «8 Сакавіка», Мінскі і Гродзенскі тонкаеўконныя камбінаты. Нядаўна ўступіў у строй Баранавіцкі баваўнянапапяровавы камбінат. На дзеючых прадпрыемствах ўведзены дадатковыя магучасці па вытворчасці абутку, шаўковых тканін, скураных тавараў, швейных і многіх іншых вырабаў.

Вось якія тэмпы росту вытворчасці тавараў народнага ўжытку: ў параўнанні з даваенным перыядам выпуск шарсцяных тканін узрос у 7,1 раз, лянных тканін — у 3,6 раза, бялізнавага трыкатажу — у 2,1, верхняга трыкатажу — у 5,6, скуранага абутку — у 2,5 раза. У выніку намнога павялічылася вытворчасць вырабаў на душу насельніцтва. У мінулым годзе ў рэспубліцы на душу насельніцтва было выраблена тканін усіх відаў 9,9 пагонных метраў супраць 2,8 у 1940 годзе, бялізнавага і верхняга трыкатажу адпаведна 5,1 і 2,1 штукі, панчошна-шкарпэткавых вырабаў — 11 і 8,9 пары, скуранага абутку 2,9 і 1,1 пары. Значна ўзрасла вытворчасць швейных вырабаў.

Значнае развіццё атрымала і вытворчасць тавараў культурна-бытавога прызначэння. У 1963 годзе выпушчана 164,8 тысячы тэлевізараў — гэта ў 16 разоў больш, чым у 1958 годзе, і мільён 220 тысяч штук наручных гадзіннікаў.

ТЭМПЫ РОСТУ ВАЛАВОЙ ПРАДУКЦЫІ ЛЁГКАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ (у працэнтах к 1940 г.)

1940 г. 1945 г. 1963 г.
або ў 2,7 раза больш, чым у 1958 годзе, матацыклаў — у 2,9 раза больш, чым пяць год таму назад.

За апошнія гады значна павялічыўся выпуск усіх відаў харчовых прадуктаў як па агульнаму аб'ёму, так і на душу насельніцтва. Пабудаваны і ўведзены ў дзеянне дзесяткі маслазаводаў, масласырзаводаў і малочных заводаў, пабудаваны новыя хлебазаводы, буйныя мясакамбінаты, шэраг гароднінна-сушальных прадпрыемстваў.

У рэспубліцы, па сутнасці, нанова створана плодагароднінная кансервавая прамысловасць, якая мае важнае значэнне ў забеспячэнні насельніцтва прадуктамі харчавання. У 1963 годзе выпушчана кансерваў у 2,1 раза больш, чым у 1958 годзе. У 1940 годзе на душу насельніцтва ў рэспубліцы было выпушчана 1,2 умоўнай бляшанкі кансерваў, а ў 1963 годзе — 30,9 бляшанкі.

Хуткімі тэмпамі развіваецца цукровая прамысловасць. На базе значнага пашырэння ў рэспубліцы пасаваў цукровых буркоў пабудаваны і дзейнічаюць тры цукровыя заводы, а зараз будуецца чацвёрты — Слуцкі.

НАРОД—ГАСПАДАР І ТВОРЦА

У барацьбе за тэхнічны прагрэс усё шырэй праяўляюцца творчая актыўнасць працоўных і іх роля ў гаспадарчым будаўніцтве, у распрацоўцы на-

роднагаспадарчых планаў і паспяховым іх выкананні. Найбольш яркім адлюстраваннем гэтага з'яўляецца разгарнуўшыся рух за камуністычную працу.

З кожным годам шыршыцца масавы рух вынаходнікаў, рацыяналізатараў, наватараў вытворчасці. На прадпрыемствах рэспублікі ў 1963 годзе налічвалася звыш 60 тысяч рацыяналізатараў і вынаходчыц складала за гэты перыяд 137 мільёнаў рублёў.

Творчыя прапановы вынаходнікаў і рацыяналізатараў накіраваны на механізацыю і аўтаматызацыю працэсаў, паліпшэнне тэхналогіі, стварэнніцтва. Толькі за пяць год сямігодкі ўкаранена ў народную гаспадарку каля 270 тысяч вынаходстваў, тэхнічных удакладненняў і рацыяналізатарскіх прапановаў. Эканомія ад укаранення іх у вытворчых новых машын, зніжэнне працаёмкасці прадукцыі і паліпшэнне ўмоў працы.

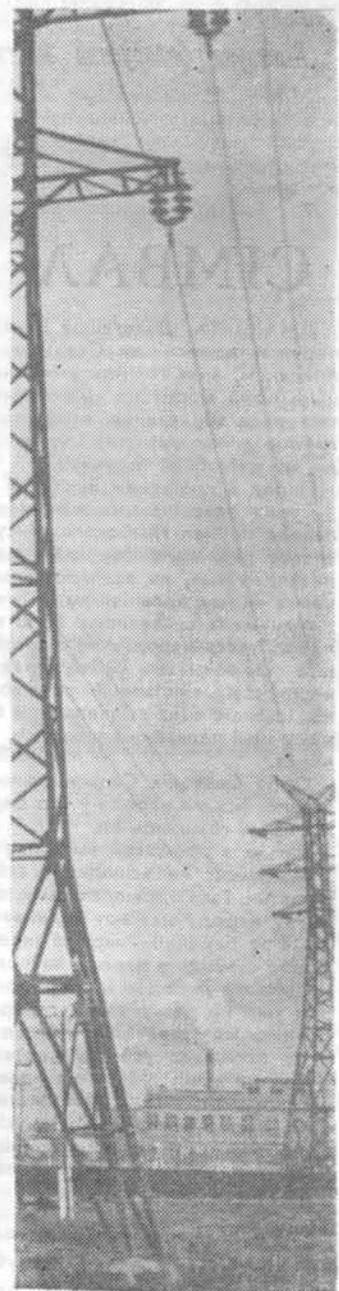
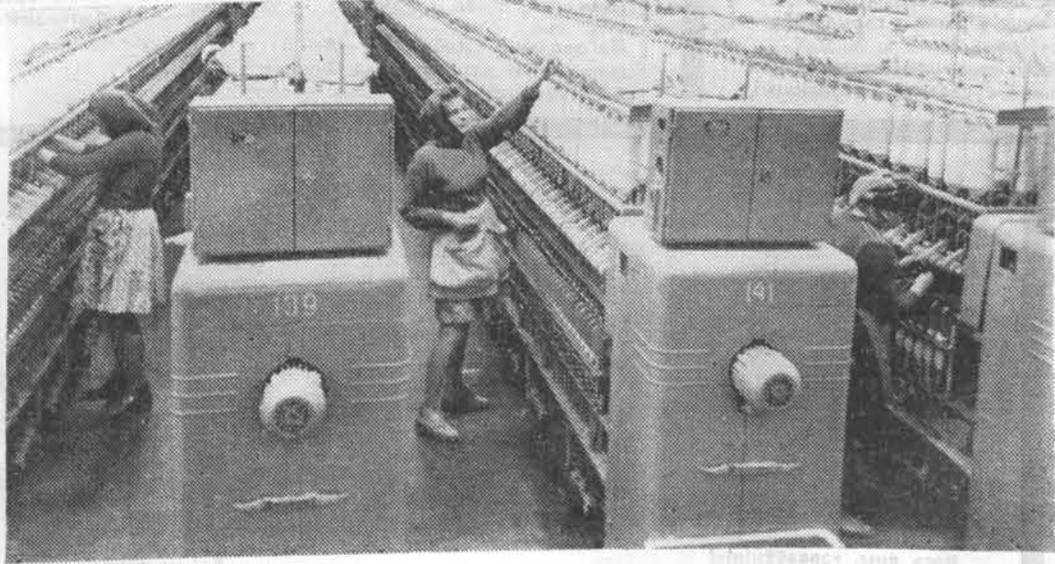
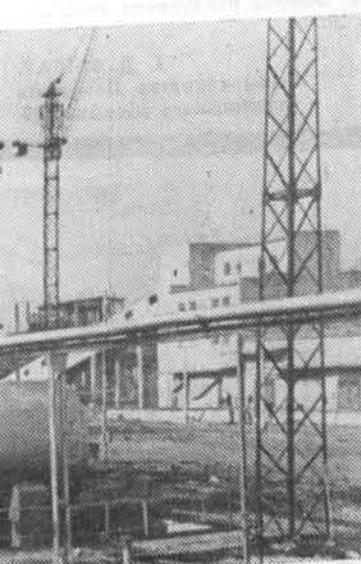
Аб чым гавораць гэтыя пераканаўчыя, яркія лічбы і факты? Аб тым, што мужнее, расце, квітнее наша родная Беларусь. На ўсё свет праславіўся яе народ сваім бесмяротным подзвігам у цяжкія ваенныя гады. І цяпер, у перыяд мірнага будаўніцтва, працоўныя Беларусі пад кіраўніцтвам роднай партыі, самааддана і натхнёна ператвараюць у жыццё велічную праграму пабудовы камунізма.

ТЭМПЫ РОСТУ ПРАДУКЦЫЙНАСЦІ ПРАЦЫ У ПРАМЫСЛОВАСЦІ (у працэнтах к 1940 г.)

каў і служачых. Павялічылася ва ўсіх галінах прамысловасці колькасць спецыялістаў з вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыяй. Толькі за апошнія шэсць год колькасць спецыялістаў, якія працуюць на прамысловых прадпрыемствах рэспублікі, павялічылася ў 2,6 раза.

Паспяховае развіццё індустрыі ідзе на аснове няспыннага росту прадукцыйнасці працы. У пасляваенныя гады, і асабліва ў апошнім дзесяцігоддзі, на прадпрыемствах рэспублікі шырока ўкаранялася новая тэхніка і прагрэсіўная тэхналогія, ажыццяўляліся мерапрыемствы па комплекснай механізацыі, аўтаматызацыі, хімізацыі і ўдасканаленню спецыялізацыі вытворчасці. Побач з будаўніцтвам новых, аснашчаных больш су-

Злева направа:
1. Полацкі нафтаперапрацоўчы камбінат.
2. Гродзенскі азотнатукавы завод.
3. У адным з цэхаў Баранавіцкага баваўнянапапяровага камбіната.
Уверсе: крокі сямігодкі (фотацюд К. Януковіча).

РАДКІ З ПІСЬМАЎ

Паважаная рэдакцыя!
Учора закончыў чытаць прысланую вамі кнігу «Эталы большаго пути». Яна мне вельмі спадабалася, чытай з вялікай цікавасцю.
Усе вашы кнігі даю чытаць знаёмым—нашым суайчыннікам

Дарагі Іван Пятровіч!
З вялікай удзячнасцю вяртаю Вам прачытаную мной кніжку. Калі будзеце пісаць вашым землякам у Беларусь, дык прашу Вас гарача падзякаваць іх ад майго імя. Мы, што жывём удалечыні ад Радзімы, у свой час чыталі ў мясцовых газетах аб перамогах Савецкай арміі над фашысцкімі полчышчамі і ганарыліся імі. Ведалі таксама аб існаванні партызан, але аб

Новы жыхар зоркавага гарадка

«Самаадчуванне выдатнае!» Традыцыйная фраза савецкіх касманаўтаў прагучала днём 23 чэрвеня з вуснаў Валянціны Уладзіміраўны Нікалаевай-Церашковай, калі яна пакідала медыцынскі інстытут з іванароджанай дачкой Леначкай. Маладую маці сустралі з букетамі кветак муж Андрыйя Рыгоровіч Нікалаев, сябры касмічнай пары — Ю. Гагарын, муж і жонка Цітовы і Быкоўскія.
Валянціна Уладзіміраўна сардэчна падзякавала ўрачам і персаналу інстытута. Аўтамашыны з касманаўтамі накіраваліся ў Зоркавы гарадок.

ЮБІЛЕЙНАЯ МАРКА

Да 20-годдзя вызвалення Беларусі ад гітлераўскіх захопнікаў Міністэрства сувязі БССР выпусціла юбілейную марку з памяткам-абеліскам воінам Савецкай Арміі і партызанам, загінуўшым у баях за вызваленне Радзімы ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Тыражом 4 мільёны экзemplараў выйшаў на-мастацку маркіраваны кан-

і французам. Большасць французаў адзіўляецца стойкасці, мужнасці савецкіх людзей. Проста не верыцца, ганораць яны, што ў чалавечых сілах перанесці такія катаванні, якім падвяргалі савецкіх людзей фашысцкія варвары. Ад суайчыннікаў я атрымліваю шмат пісем, у якіх яны гарача дзякуюць мне і вам. Адно з іх нам пераслаю.

Жадаю ўсім супрацоўнікам здароўя, шчасця і поспехаў у справах.

I. СІНЯЎСКИ.

іх барацьбе і дапамозе, аказанай рэгулярнай арміі, мы даведліся толькі па Вашых кнігах. Сапраўды, прыходзіца захапляцца іх барацьбой, калі бачыш, у якіх цяжкіх умовах яны жылі і змагаліся. Мы з гонарам схіляемся перад стойкасцю і гераізмам савецкага народа.

Да хуткай сустрэчы.

Ваш К. Д.

Францыя.

Ваенны савет 61-й арміі 1-га Беларускага фронту разам з кіраўніцтвам Палескай вобласці. Злева направа: Строкін, Янаўлевіч, Левіцкі, Дуброўскі, Бялоў, Жыгалаў і Пінязік.

**САВЕЦКАЯ АРМІЯ
ПРЫНЕСЛА
ВЫЗВАЛЕННЕ**

Восень, як і лета 1943 года, азнаменавалася актыўнымі наступленнямі Савецкай Арміі на ўсё франтах, у тым ліку 1-га Украінскага фронту пад камандаваннем генерала арміі Н. Ф. Ватуціна і 1-га Беларускага фронту пад камандаваннем генерала арміі К. К. Ракасоўскага.

Палескія партызаны актыўна рыхтаваліся да стойна сустрэчы родную армію, якая несла вызваленне знясіленаму народу.

У сувязі з наступленнем Савецкай Арміі абком і штаб злучэння ставілі задачы перад партызанамі: наносіць моцныя ўдары па тылах ворага; знішчаць яго жывую сілу, тэхніку і разбураць камунікацыі; аберагаць мірнае насельніцтва ад знішчэння і адпраўкі на Фашысцкую катаргу ў Германію, не даць вывезці ў Германію народнае дабро.

Абкомам і штабам злучэння быў распрацаваны і ажыццёўлены рад баявых аперацый па разгрому варожых гарнізонаў, разбурэнню камунікацый праціўніка.

Так, 17 верасня 1943 года сіламі партызанскіх брыгад Кулікоўскага, Маханько, Пуцята, Жыгара, атрадаў Ульяшова, Васільева быў разгромлен варожы карны атрад у колькасці 650 салдат, які захапіў вёску Залессе.

Былі знішчаны варожыя гарнізоны ў вёсцы Ламавічы.

Пералік такіх баявых схватак можна было працягваць, але мы думаем, што ў даным выпадку ў гэтым няма неабходнасці.

На Палесці ўсё больш і больш адчуваўся цвёрды поступ пасляхова наступаючай Савецкай Арміі. Пасля фарсіравання войскамі 1-га Украінскага і 1-га Беларускага фронтоў Дняпра, вызвалення Кіева, Хоцімска, Касцюковічаў, Клімавічаў, Добруша і многіх іншых населеных пунктаў Украіны і Беларусі войскі 3-й Арміі і 1-га Беларускага фронту пад камандаваннем генерал-лейтэнанта А. В. Гарбатава штурмам авалодалі горадам Нова-Беліца, фарсіравалі ў розных месцах раку Сож і завязалі баі на подступах да горада Гомеля, а 23 лістапада 1943 года быў вызвалены горад Гомель ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў — першы абласны цэнтр Беларускай ССР.

Фашысцкія орды пакаціліся на захад, а гераічная Савецкая Армія, пасляхова развіваючы наступленне, прыступіла да вызвалення часова акупіраванай тэрыторыі украінскага і беларускага Палесся.

Партызаны Палескага злучэння аказалі вялікую дапамогу наступаючым часцям дзеючай Савецкай Арміі. Так, Васілевіцкая партызанская брыгада, ведучы баі за чыгуначную станцыю Васілевічы, адрэзала праціўніку шлях адыходу ў напрамку Калінкавічаў, у выніку чаго групіроўка гітлераўскай арміі, якая знаходзілася на захадзе ад Васілевічаў, была цалкам знішчана. Акрамя гэтага, васілевіцкія партызаны па загаду камандавання 193-й стралковай дывізіі наладзілі праз непраходныя балоты дзве пераправы ў раёне вёсак Падлугі—Гогалева і Гогалева — Хомічы.

Па заданню штаба 61-й Арміі партызаны Калінкавіцкай брыгады імя Фрунзе з дапамогай насельніцтва за тры ночы абсталевалі па-

садачную пляцоўку для самалётаў у раёне вёскі Тур'е. Гэта дало магчымасць толькі за адну ноч зрабіць пасадку 35-ці армейскім самалётам У-2, а ўсяго было зроблена 52 самалётных рэйса і высаджана 90 чалавек салдат і афіцэраў са зброяй, боепрыпасамі і радыёстанцыямі.

14 студзеня 1944 года савецкія войскі вызвалі абласны цэнтр Палесся горад Мазыр, горад і станцыю Калінкавічы.

У вызваленні гарадоў Мазыра і Калінкавічаў прымалі ўдзел і палескія партызаны. У дапамогу франтавікам былі вылучаны дзесяткі вопытных партызан-разведчыкаў, якія добра ведалі мясцовасць Палесся.

У час наступлення Савецкай Арміі партызаны Палескага злучэння за лістапад, снежань 1943 і студзень 1944 года пусцілі пад адхон 105 нямецкіх воінскіх эшалонаў, абстралялі 78 эшалонаў, у выніку чаго разбіта было 405 вагонаў, 319 платформ, 15 цыстэрн, пашкодзана 215 вагонаў і платформ з жывой сілай, тэхнікай, боепрыпасамі, гаручым, фуражом і іншымі грузамі. Знішчана 58 кіламетраў тэлеграфна-тэлефоннай сувязі, 2 чыгуначныя масты, 54 масты на грунтовых дарогах, 25 танкаў, 139 аўтамашын, збіта 5 самалётаў ворага, забіта 6 205 і паранена 2 637 гітлераўцаў.

Сіламі партызан і воінаў Савецкай Арміі на тэрыторыі Кастрычніцкага раёна быў зроблен «калідор», які праіснаваў больш 20 дзён. Праз яго ішоў вызваленчы рух з фронту ў глыбокія тылавыя раёны, якія кантраляваліся партызанамі.

Існаванне гэтага калідора дало магчымасць Палескаму абкому партыі і Штабу злучэння ўстанавіць непасрэдную сувязь з наступаючымі часцямі Савецкай Арміі.

2 снежня 1943 года я разам з Героем Савецкага Саюза Ф. І. Паўлоўскім і групай конных партызан, узброеных аўтаматамі, ручнымі кулямётамі і гранатамі, праз гэты калідор прабраўся за лінію фронту ў вёску Гароховічы Кастрычніцкага раёна, дзе тады размяшчаўся штаб 354-й дывізіі.

На нарадзе каманднага складу дывізіі мы далажылі абстаноўку ў партызанскай зоне, перадалі разведвальныя даныя і расказалі аб сваіх патрэбах. Дывізія вылучыла тады нам больш 100 тысяч патронаў, некалькі дзесяткаў скрынак з мінамі і снарадамі к 45- і 76-міліметровым пушкам, а таксама патроны да процітанкавых ружжяў.

У сваю чаргу, мы абяцалі дапамагчы дывізіі прадуктамі, таму што яе тылы ў час наступлення адсталі на 180—200 кіламетраў. Акрамя таго, мы абавязаліся перадаць дывізіі да 500 партызан-разведчыкаў з вопытнымі камандзірамі. Свае абяцанні мы выканалі.

Насельніцтва Кастрычніцкага, Глускага, Капаткевіцкага, Петрыкаўскага і Жыткавіцкага раёнаў арганізавала абозы з хлебам і мясам для Савецкай Арміі. 354-я і 60-я дывізіі атрымлівалі таксама значнае папаўненне людзьмі з партызанскай зоны.

I. Д. ВЕТРАУ,
былы сакратар Палескага
падпольнага абкома КПБ.

Выстаўка беларускай мастацкай фатаграфіі у Сафіі

САФІЯ. Па ініцыятыве Усеагульнага камітэта балгара-савецкай дружбы тут адкрылася выстаўка беларускай мастацкай фатаграфіі.
На выстаўцы прадстаўлена

95 фотастэндаў, якія адлюстроўваюць эканамічнае развіццё Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі, яе прыродныя багаці, скарбы культуры.

СІМВАЛ ДРУЖБЫ

ДЖАКАРТА. Дэлегацыя Вярхоўнага Савета СССР на чале з першым намеснікам Старшыні Савета Міністраў СССР А. І. Мікаеяна, якая госціць у Інданезіі, прысутнічала на ўрачыстай цырымоніі адкрыцця «манумента героям». Гэта выдатнае архітэктурнае збудаванне, якое ўпрыгожыла сталіцу Інданезіі, з'яўляецца дарам народаў і ўрада Савецкага Саюза народу і ўраду дружэлюбнай Інданезіі.

Перад мікрафонам выступае А. І. Мікаеян. Сёння адкрываецца манумент героям, гаворыць ён, і гэта падзея поўная глыбокага сэнсу. Манумент у бронзе і камені апявае гераічную барацьбу інданезійскай нацыі за свабоду і незалежнасць, яе вялікую перамогу над сіламі зла і прыгнёчэння — над каланіялізмам і імперыялізмам.

Манумент сімвалічны. Гэты юнак і гэта жанчына прадстаўляюць увесь народ. Але сімвалічна і тое, адзначае А. І. Мікаеян, што створаны яны ў Ленінградзе — горадзе Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, горадзе, дзе Ленін узяў над светам сцяг вызваленчай барацьбы народаў супраць эксплуатацыі чалавека чалавекам, супраць нацыянальнага прыгнёчэння.

Саюз Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік заўсёды на баку інданезійскага народа ў яго барацьбе супраць усіх форм каланіялізму, гаворыць ён.

Затым з прававай выступае прэзідэнт Сукарна. Манумент не выпадкова створан у Савецкім Саюзе, гаворыць ён. Гэта адбылося таму, што Савецкі Саюз заўсёды дапамагаў народу-змагару Інданезіі. «Савецкі Саюз пастаянна дапамагае барацьбе народа Інданезіі. Дапамагае нам з усіх сіл. Сэрца савецкага народа заўсёды б'ецца ў рытм з сэрцам інданезійскага народа», — адзначае прэзідэнт.

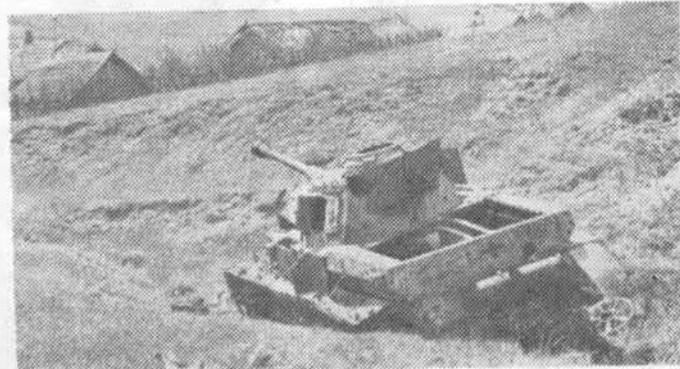
Я ўжо не раз указаў, гаворыць Сукарна, што інданезійская рэвалюцыя гэта толькі частка вялікай сусветнай рэвалюцыі, якая ахоплівае ўсё чалавецтва і мае на мэце стварэнне новага свету. Таму Інданезія пастаянна ўмацоўвае дружбу з усімі нацыямі, якія прымаюць удзел у гэтай усеагульнай рэвалюцыі.

Урачыстая цырымонія закончана. Гучыць гімн Рэспублікі Інданезія. Над плошчай пракатаецца хваля гвазды.

У яркіх праменнях сонца ззяе бронзай велічны помнік мужнасці інданезійскіх партыётаў — змагароў за свабоду і незалежнасць сваёй радзімы — сімвал мацнеючай дружбы народаў Інданезіі і Савецкага Саюза.

Вось яны, «заваўнікі»!

Баі на подступах да Мінска. (Здымкі часоў Вялікай Айчыннай вайны).

Малада ПРА МАЦІ

1
Па завадзі ціхай,
Не чуочы ліха,
Хадзіла бусліха,
Старая бусліха,
Чырвоныя боты
Тапталі балоты,
Такая работа
У бусліхі.

А потым
Насіла дахаты
Гасцінец багаты
Сваім буслянцям,
Сваім немаўлятам...
Па завадзі ціхай,
Не чуочы ліха,
Хадзіла бусліха,
Матуля-бусліха.

2
Як раптам у вёсцы
Пачуліся стрэлы
І вельмі ўжо штосьці
Запахла гарэлым.
Спяшала, ляцела —
Там вёска гарэла...
Дым, полымя, стрэлы
Бусліху сустрэлі.
І крылы самлелі:
Над роднаю хатай
У полымі тлелі

Яе буслянцят,
І аж пачарнела,
Як солуха тая...
Крык распачы немай
Над вёскай лятае.
Страшнае гора
Схапіла за горла.
Ляцела ўгору,
Крычала ў горы.
І крылы злжыла
І камнем упала
Туды, дзе кружыла,
Дзе пекла шугала, —
К сваім немаўлятам...
Смяяліся каты,
Чужыя салдаты,
Над птушкай цыбатай.

3
Прайшло з паўгадзіны...
Каваныя крокі
Адзінага сына
Вялі да вярхоўкі.
На страшныя мукі
Матуля глядзела:
Паскручаныя рукі,
Пасечана цела...
Лягчы было б маці
З ім побач памерці...
Нямое пракляцце
Стрымала у сэрцы.
...Салдаты з чужыны

4
Усю ноч балявалі,
Мо' кроў яе сына
Яны дапівалі?..
Мо' слёзы матулі?
Мо' гора матулі?..
У хмелі танулі.
Пад ранак паснулі...
Барвовай чупрынай
Аж да небакраю
Шугнула хаціна,
Шаптала старая:
— За сына... За сына...
Барвовай чупрынай
Шугала хаціна.

Суровыя вочы,
У іх—помста, пракляцце.
Па вуліцы крочыць
Знямелая маці.
Пасечана цела,
Пабіта, парвата...
Фашысты нацэлілі
Услед аўтаматы...
Чужак падганяе:
— Шнэль, шнэль, альтэ
фрау!..

Да сына старая
Шагае, шагае...

Іван КІРЭЙЧЫК

ПЛАНЕТА ЗА ТЫДЗЕНЬ

НА ШЧАСЦЕ, НЕ УЗАРВАЛАСЯ

НЬЮ-ЙОРК. Бомба вагой каля 380 кілаграмаў аддзялілася выпадкова ад рэактыўнага знішчальніка-бамбардзіроўшчыка «Ф-100», які рабіў трэніровачны палёт над штатам Канзас. Яна ўпала на бераг ракі і, на шчасце, не ўзарвалася.

ДАРОГА ДРУЖБЫ

ПРАГА. Будаўніцтва шырокакалейнай чыгункі ад савецка-чэхаславацкай граніцы да горада Кошыцы ва Усходняй Славакіі ідзе поўным ходам. Будаўнікі рыхтуюцца да збудавання самага вялікага на трасе 130-метровага моста цераз раку Лаборац.

На трасе — велізарны аб'ём работ. Трэба выняць 3 500 тысяч кубаметраў зямлі, пабудаваць 70 мастоў і пераездаў, пракласці 88 кіламетраў чыгуначнага палатна, пабудаваць станцыі, дапаможныя будынкі.

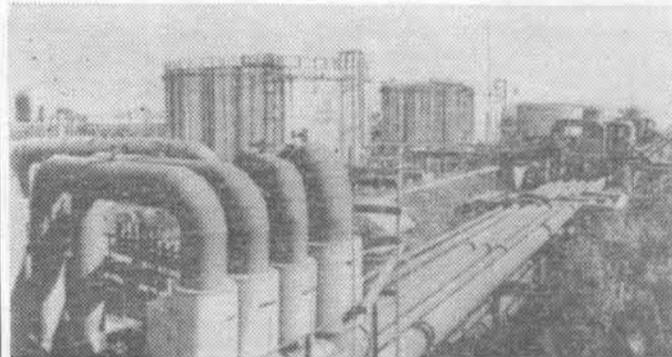
Чыгуначная магістраль — гэта будоўля чэхаславацка-савецкай дружбы. У праектаванні чыгункі і ў падрыхтоўцы яе будаўніцтва прымалі ўдзел савецкія спецыялісты. На збудаванні чыгункі выкарыстоўваюцца 1 500 розных савецкіх машын і механізмаў.

НА ВЫСТАУЦЫ У КАЛЬКУЦЕ

ДЭЛІ. У Калькуце адкрыта выстаўка навуковых прыбораў і абсталявання, вырабленых у СССР. У ліку экспанатаў, прадстаўленых на выстаўцы, паведана газета «Амрыта базар патрыка», найбольшую цікавасць публікі выклікалі электронныя вымяральныя прыборы, выправавальная апаратура, фотаапараты і кінакамеры для аматараў, гадзіннікі розных марак, мікраскопы і іншае апытнае абсталяванне, якое вызначаецца вельмі высокай якасцю.

ВЫСТУПЛЕННЕ Л. ДЖОНСАНА

ВАШЫНГТОН. Прэзідэнт Джонсан выступіў на штогодняй канферэнцыі прафсаюза работнікаў сувязі АФП—КВП у г. Кліўлендзе (штат Агайо). Ён спыніўся на ўнутраных праблемах ЗША. Сярод гэтых праблем прэзідэнт указаў, у прыватнасці, на выцясненне людзей машынамі, на скарачэнне попыту на некаваліфікаваную рабочую сілу, на хуткі рост колькасці рабочай сілы. Тысячы рабочых месц у тыдзень — больш чым 2 мільёны ў год — знікаюць у выніку таго, што месца рабочага займае машына, заявіў Джонсан. І ў той жа самы час, падкрэсліў ён, рабочая сіла расце ў гэтым дзесяцігоддзі на 50 працэнтаў хутчэй, чым у папярэднім. У 1965 годзе на адзін мільён больш маладых амерыканцаў будзе шукаць работу.

Камбінат мінеральных масел у Лютцендорфе — буйнейшае прадпрыемства хімічнай прамысловасці Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі. Цяпер тут закончаецца будаўніцтва завода змазачных масел. З уводам у строй гэтага прадпрыемства магутнасць камбіната павялічыцца ў тры разы.
На здымку: завод змазачных масел у Лютцендорфе.

АЛЕЯ ДВАЦАЦГОДДЗЯ

Папільшчы ды сіратлівыя коміны пакінулі пасля слябе фашысты на месцы вёскі Сноў.

Мінула дваццаць гадоў. Там, дзе бушаваў вогненны смерч, вайны, вырасла адна з прыгажэйшых вёсак Нясвіжчыны. Уздоўж шырокіх зялёных вуліц выстраіліся сотні прыгожых дамоў. Вечарам іх вокны льюць электрычнае святло. Вёска радыёфікавана. Да паслуг гаспадынь — газавыя пліты. Бланітнае паліва прыйшло і ў нармакхуні жывёлагадоўчых памяшканняў. За ўласныя сродкі калгас пабудаваў адгалінаванне ад магістральнага газаводу. На адной з новых вуліц выраслі двухпавярховыя чатырохкватэрныя дамы. Калгаснікі не шкадуюць сіл, каб іх родны Сноў быў добраўпарадкаваны і прыгожым.

У гэтым ім дапамагаюць сыны, дачкі — школьнікі Сноўскай школы. Сёлета яны заклалі прыгожую алею. Дзеці аднадушна вырашылі назваць алею імем слаўнага дваццацігоддзя.

В. ІВАНУСКІ.

«САФРОНАВА АНТОНАўКА»

Удовы з вайны... Колькі іх засталася! Адзінокіх, з дзецьмі на руках... А колькі гора выпала на ўдовіны рукі ў пасляваенныя гады! Гэта яны, удовы, насілі на руках мазалі ад касы, ад рыдлёўкі, ад плуга. Гэта яны расцілі сірот.

Я ведаю такую ўдаву ў калгасным сяле Казловічы, што ў Слуцкім раёне. Завуць яе Хадора Васільеўна Лагун.

...Белай замешцо ўсцалі дол вішнёвыя і чаромхавыя кветкі. Густыя, салодкія пахі пльывуць па вёсцы. У гэтым водары — пах «Іванавай вішні», «Пятровай грушы», «Бацькавай» або «Дзедавай яблыні».

Так называюць у Казловічах дрэвы, што засталіся з вайны, называюць імёнамі тых, чымі рукамі былі яны пасаджаны.

Я, здаецца, і цяпер яшчэ адчуваю водар «Сафронавай антонаўкі». Цвіце яна на гародзе ў Хадору Лагун, ці Сафроніхі па-тутэйшаму. Цвіце якраз пад акном, у засені ліпы і бэзу. Буйна цвіце «Сафронава антонаўка».

— Муж ваш загінуў у час вайны?

— У час вайны тут, у Слуцку, яго за сувязь з партызанамі забралі гады. — цяжка ўздыхае Хадора Васільеўна.

Плакала яблыня, плакала Хадора. Толькі дзеці яе, акрамя старэйшай, не разумелі яшчэ ўсёй бяды.

— Засталася адна, а дзяцей шасцёра, — успамінае жанчына. — Самая старэйшая дачка было 14 гадоў. А меншай — толькі тры. Так, як качка з вывадкам, і жыла. У вайну самі наўпрогаладзь жылі, а глядзелі, як бы гэта партызанам каравай хлеба перадаць. На іх была надзея.

Хадора Васільеўна калыша ўнука Кольку — сына сярэдняй дачкі Ліны.

Я гляджу на яе загарэлы твар, зрэзаны маршчынамі, на кранутыя сівізнай валасы. Гляджу на рукі яе, што ляжаць на льюльцы. Рукі ўдавы...

За што толькі яны не браліся. — Араць пасля вайны не было на чым. Вучылі хадзіць у плуге кароў. А малаціць... Усё рукамі малацілі. Ну, а цяпер, канешне, тэхніка!

Выраслі дзеці ўдоў. Вывучыліся і дзеці Хадору Лагун. Вольга, Ніна і Ліна Лагуны — педагогі. А сын Ігар скончыў у Мінску політэхнічны тэхнікум, адслужыў армію і цяпер працуе і вучыцца завочна ў політэхнічным інстытуце. Галя закончыла будаўнічы тэхнікум у Мінску, там і працуе зараз.

— Галя апошняя ў вас?
— Не-е. Яны яшчэ ёсць. Ву-

чыцца ў Горках, у сельскагаспадарчай акадэміі.

— А ў вашай вёсцы, Хадора Васільеўна, ёсць яшчэ сем'і, падобныя на вашу? — пытаю ў субяседніцы.

— Ёсць. З вайны многа ўдоў засталася.

...Лажыцца на Казловічы надвечорак. Соладка спіць Колька — Хадорын унук. Хадора нячутна, басаноў ідзе да акна, што выходзіць у сад, адкрывае яго. У хаце мякка пахне «Сафронавай антонаўкай». У белай кветцы выводзяць свае песні салаўі.

Ул. БАБКОУ.

СПАДАРЫ? А ДКІДЫ

— О, мне знаёмы гэтыя «спадары». Іх іудзіны галасы часам урываюцца ў радыёпрыёмнік. Я мела «прыёмнасць» іх не толькі чуць, але і бачыць, — усміхнулася мая спадарожніца. Яна перажыла гады гітлераўскай акупацыі ў Мінску. Я зразумеў: гэта ўступленне да апавядання аб тых днях.

Мы ішлі з ёй па вуліцы адраджанай з руін сталіцы Беларусі. Пасля дажджу ласкава сцягла сонца. Насустрал беглі, пераскокваючы праз лужыны, добра апранутыя хлопчыкі і дзяўчынкі. Магчыма, яны былі прычынай таго, што яна ўспомніла свае школьныя гады і гэтых паноў...

— Мне тады было мо' крыху болей як дваццаць гадоў. Жылі мы на Стара-Камароўскай вуліцы. Школа знаходзілася ў старым бараку на вуліцы Чарнышэўскага. Дырэктарам яе быў ганарысты чалавечак — Саламенік яго называлі. Ён загадваў нам звяртацца

да яго не інакш, як «пан дырэктар». Калі ў дзвярах класа з'яўляўся тоўсты гітлеравец у вайсковым мундзіры, пан дырэктар кідаўся яму насустрач, кланяўся да самай падлогі і, падняўшы зад вышэй галавы, адыходзіў праз увесь клас да супрацьлеглай сцяны, лапочучы: «Калі ласка, вельмі шануюны гер шэф».

Стукнуўшыся аб сцяну тым месцам, што было вышэй галавы, ён спыняўся і пакорна адказваў на заўвагі шэфа: «Так, ёсць. Будзе зроблена»...

Шэф выходзіў, а пан дырэктар ганарыста выпраўляўся ля дзвярэй і ўжо дыбаў па класе жыватом уперад і пачынаў баяць, як гэта добра, што нас «вызвалілі гітлераўцы» і цяпер беларусы могуць хадзіць з «высока ўзнятай галавой», вось так незалежна, як ён, пан дырэктар.

— Пакуль не з'явіцца шэф, — пасмейваўся вучні.

— Зразумела, — не адчуваю-

чы іроніі, адказваў дырэктар. — Яны ж нашы вызвольнікі!

Калі нам рабілася нудна слухаць «нацыянальна-незалежна» ідэі пана дырэктара, мы марылі:

— Хай бы ўжо прыйшоў шэф...

Вельмі ж было смешна глядзець, як наш пан дырэктар адразу ж ламаўся, як складны сцізорык, і выцягваў, як гусак, шыю. Куды толькі знікаў яго «нацыянальна-незалежны» гонар!

Пан дырэктар вельмі быў закаханы ў гітлераўскіх «вызвольнікаў», якія давалі яму магчымасць так нізка кланяцца, што не шкадаваў для іх нават крыві... нашай, зразумела.

Аднойчы, як цяпер памятаю, ішоў трэці ўрок. Мы на галодны жыivot завучалі «імперфэкты» і «плюсквамперфэкты» — мову нашых «вызвольнікаў» мы павінны былі ведаць лепш, чым родную, каб добра разумець загады паноў «вышэйшай расы». Сядзім, глытаем тыя «ім-

перфэкты» і раптам чуюм гул матораў. Зірнулі ў вокны: спынілася ля школы санітарная машына. З яе выходзяць людзі ў белых халатах.

— Самлеў хто з голаду або захварэў? — пераглядаліся мы. — Але ці ж дзеля гэтага прыехалі б урачы і санітары?

Глядзім, пад'язджае яшчэ адна, грузавая машына... Праз некалькі хвілін у дзвярах паказаўся зад пана дырэктара. Значыць, вядзе «вызвольнікаў» у клас, зразумелі мы.

І сапраўды. У той жа момант мы ўбачылі жывот шэфа, потым яго начышчаныя боты з высокімі халявамі, да якіх схіліў лысую галаву пан дырэктар. За шэфам дрыпаў нейкі цывільны, трымаючы ў руцэ капялюш. Потым урач, а за ім — здаровыя дзецікі ў белых халатах.

Хутка ўся гэтая працэсія спынілася. Шэф кінуў пана дырэктару. Той выпраміўся ва ўсю

(Заканчэнне на 8-й стар.)